

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.080/2023/6.
A felperes:	felperes1 (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperest képviselő ügyvédi iroda (felperes jogi képviselőjének címe; eljáró ügyvéd: felperesi jogi képviselő neve)
Az alperes:	alperes1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperes jogi képviselője (alperesi jogi képviselő címe)
A per tárgya:	közzszolgálati tárgyú közigazgatási jogvita, külszolgálat megszüntetése
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes, 107. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 10.K.701.213/2021/104. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 254.000 (kettőszázötvennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára fizessen meg 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2015. szeptember 1. napjával - a csungkingi külszolgalat időtartamára - határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonyt létesített az alperessel. 2015. október 19-től kezdődően helyezték a külföldi² külképviseletre, külgazdasági attasé munkakörbe. A kihelyező okiratban 2020. évet, mint a külszolgalat várható befejezésének évét jelölték meg azzal együtt, hogy a kihelyezés időtartama az alperes döntésének függvényében módosítható, ami a felperes idő előtti berendelését eredményezheti. A kihelyező okiratot 2017. évben két alkalommal módosították.

[2] A felperest 2017. szeptemberben hivatali érdekből berendelték Magyarországra (ideiglenes hazarendelés) 2017. október 18-tól november 6-ig terjedő (2017. december 8-ig meghosszabbított) időszakra, amely alatt részt vett a fórumon és szakmai projekt keretében a Magyarországra utazó külföldi² fél programjain is. A berendelés és az utazás idejét hivatali távollét címén rögzítették a munkaidő-nyilvántartásban. A felperes ezt megelőzően külföldi országban megbetegedett és 2017. október 9. és 12. között kórházi kezelésben részesült. Az ideiglenes hazarendelését követően a szakmai vezetőjének jelezte, hogy az állomáshelyén lévő magas légszennyezettség miatt egészségügyi problémája merült fel. 2017. október 19-én jelentkezett az alperes foglalkozás-egészségügyi orvosánál, ahol soron kívüli munkaköri alkalmassági vizsgálatát rendelték el. alperesi foglalkozás-egészségügyi orvos először ideiglenes alkalmatlanságot véleményezett, majd 2017. november 22-én kiadott elsőfokú soron kívüli munkaköri orvosi alkalmassági véleményében megállapította, hogy a felperes nem alkalmas a munkakörének ellátására, mivel erősen légszennyezett állomáshelyen tartós külszolgalatra nem alkalmas. A foglalkozás-egészségügyi orvos bejelentésére indult eljárásban a munkavédelmi hatóság 2018. május 14-én kelt határozatával a felperes megbetegedését foglalkozási megbetegedésként nyilvántartásba vette. Hazarendelése alatt a felperes az alperesnél két másik országban (külföldi országok) meghirdetett külszolgalati álláshelyre pályázott eredménytelenül. 2017. december 11-től 2018. január 26-ig szabadságát töltötte, 2018. január 27-28. napjait a munkáltató fizetett utazási napként számolta el.

[3] A felperes az elsőfokú orvosi alkalmassági vélemény megállapításait a foglalkozás-egészségügyi orvos előtt nem vitatta, a alperes¹ban végzett foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálatok rendjéről szóló 9/2017. (V. 25.) KKM-KÁT utasítás (a továbbiakban: KKM-KÁT utasítás) alapján sem kezdeményezték a felperes másodfokú alkalmassági vizsgálatának lefolytatását. 2017. december 18-tól 2018. január 25-ig tartó keresőképtelenséget igazoló orvosi iratait utólag, 2018. május 16-án mutatta be.

[4] Az alperes a 2018. január 12-én átadott, 2017. december 29-én kelt KKM-SZ/7530/2017. okiratban arról értesítette a felperest, hogy a fennálló kormányzati szolgálati jogviszonya keretében teljesített tartós külszolgalatát - a külképviseletekről és a tartós külszolgalatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján - 2018. január 28. napján a kihelyezés visszavonásával megszünteti. Arra tekintettel, hogy a felperes az okirat átvételének aláírását megtagadta és arról jegyzőkönyv sem készült, az alperes újabb okiratban rendelkezett a tartós külszolgalat 2018. január 31. napjával való megszüntetéséről, melyet 2018. január 29-én személyesen kísérelt meg átadni a részére. Ezzel egyidejűleg a közszolgálati jogviszony fenntartása érdekében a konferencia megszervezésével kapcsolatos feladat ellátására az alperes főosztály

állományába, koordinációs referens munkakörbe való áthelyezéssel, 2018. július 30-ig tartó határozott idejű kinevezés módosításra tett írásbeli ajánlatot, azonban a felperes azt nem fogadta el. A munkáltató alperes a közszolgálati jogviszony fenntartására tett ajánlat felperes általi elutasítása miatt a kormányzati szolgálati jogviszony 2018. január 31. napjával történő határozott idő lejártá okán bekövetkező megszűnéséről szóló 2018. január 26. napján kelt, KKM-SZ/2177/2018. számú értesítő iratot kívánt átadni a részére, amelynek átvételét a felperes a tartós külszolgálat megszüntetéséről rendelkező okirattal együtt megtagadta; a közlés megtagadásáról jegyzőkönyv készült. A felperes a közszolgálati jogviszonyának megszűnéséig a külszolgálat ellátásáért járó külföldi munkavégzés esetére megállapított teljes összegű külszolgálati illetményét (alapilletmény és devizaellátmány) megkapta.

[5] A felperes a tartós külszolgálat kihelyezés visszavonásával történő megszüntetéséről, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről rendelkező intézkedések ellen közszolgálati panasszal fordult a Közszerződési Döntőbizottsághoz (a továbbiakban: KDB), ezen munkáltatói intézkedések jogellenességére hivatkozással. Érvélese szerint a munkáltató eljárása a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközött, valamint a külszolgálat megszüntetésének indoka nem valós és nem okszerű. Kérte, hogy a KDB kötelezze a munkáltatót a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 193. § (3) és (4) bekezdései alapján a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedéséig járó illetménye és egyéb járandóságai megfizetésére, továbbá tizenkét havi illetménynek megfelelő összeg megtérítésére. Ezen felül a jogellenes megszüntetéssel összefüggésben kártérítést, valamint a munkáltató kötelezését kérte a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján huszonnégy havi illetménynek megfelelő átalánykártérítés megfizetésére.

[6] A KDB 2018. május 28-án kelt JHÁT-DB/175/19/2018. számú határozatával (a továbbiakban: KDB határozat) az eljárást megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes panasza nem tartozik a hatáskörébe, igénye a Kttv. 190. § (3) bekezdése alapján közvetlenül bíróság előtt érvényesíthető.

[7] A határozat ellen a felperes módosított kereseti kérelmében a KDB határozat érdemi elbírálását és megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy az alperes a kormányzati szolgálati jogviszonyát és a külszolgálatot is rendeltetésellenesen szüntette meg. A jogellenesség jogkövetkezményeként kérte az alperest kötelezését a Kttv. 193. § (1) bekezdés a) pontja, (3) és (4) bekezdései alapján az ítélet jogerőre emelkedéséig járó havi 1.763.937 forint elmaradt illetmény és tizenkét havi távolléti díj, valamint a Kttv. 169. § (1) bekezdése alapján 58.209.921 forint kártérítés és kamatai megfizetésére; ezen felül 58.209.921 forint munkahelyi egészségkárosodás miatti kártérítés, a 2017. évi második félévi teljesítményértékelés és minősítés jogellenességével összefüggésben 4.000.000 forint sérelemdíj, az egészségsérelem és a magánélethez való jogsérelem miatt 3.000.000 forint sérelemdíj, az emberi méltóság megsértése miatt 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére irányuló keresetet is előterjesztett. A baleseti kártérítés, valamint a teljesítményértékelés, minősítés miatti sérelemdíj tárgyalását az elsőfokú bíróság elkülönítette. A Fővárosi Törvényszék a 2020. július 8. napján kelt 10.K.702.306/2020/8. számú ítéletével a KDB határozatának kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése/megszüntetése tárgyában a hatáskör hiányát megállapító részét megsemmisítette és a KDB-t e körben új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasította, a KDB határozat ezt meghaladó részét helyben hagyta, a felperes ezt meghaladó, sérelemdíj iránti keresetét - miután azt a KDB előtti eljárásban nem érvényesítette - elutasította. A Kúria Kf.VII.39.797/2020/6. számú ítéletével Fővárosi Törvényszék 10.K.702.306/2020/8. számú ítéletének a KDB határozatára és az új eljárásra utasítására vonatkozó rendelkezését helybenhagyta, egyebekben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A

megismételt eljárásban előírta a külszolgálatból való jogellenes visszahívással összefüggő, és az emberi méltóság megsértésére alapított sérelemdíj iránti kereset érdemi vizsgálatát és elbírálását.

[8] A KDB az eljárását - a megismételt peres eljárás jogerős befejezéséig - felfüggesztette.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[9] A felperes a megismételt eljárásban fenntartott, módosított keresetében a külszolgálat jogellenes és rendeltetésellenes megszüntetése következményeként kérte az alperes kötelezését 58.209.921 forint elmaradt illetmény, mint kár és annak 2018. január 29. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére. Emellett további 1.000.000. forint sérelemdíj iránti keresetét arra alapította, hogy a külszolgálat megszüntetéséről szóló intézkedéssel az alperes az emberi méltóságát megsértette.

[10] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy mindenben a jogszabályoknak megfelelően járt el döntésének meghozatala során, a külszolgálatból visszahívást indokolnia nem kellett, az valós és okszerű. A foglalkozás-egészségügyi orvos felperes által kezdeményezett szakvéleménye alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperest az erősen légszennyezett külszolgálati helyre nem kívánja visszahelyezni, azonban annak ellenére, hogy foglalkoztatási kötelezettség nem terhelte, felajánlott a felperes részére egy másik munkakört, azért, hogy a jogviszonya fenntartható legyen. Vitatta, hogy rendeltetésellenesen járt el és azt is, hogy bármikor olyan magatartást tanúsított volna, amely a felperes személyiségi jogait sértette, ezért a sérelemdíj vonatkozásában sem tartotta megalapozottnak a felperesi keresetet.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest pervesztességére tekintettel marasztalta a felmerült (ügyvédi munkadíj, szakértői költség, eljárási illeték) költségekben. Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2.§ (4) bekezdésre, 4. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontra, 6. §-ra, 78. § (1)-(2) bekezdésre, 85.§ (1)-(2) bekezdésre, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdésre, a Külszoltv. 2. § 18. pontra, 16. § (1) bekezdés c) pontra, 20. § (3), (5) bekezdésre, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 63. § (1)-(2) bekezdésre, 64. § (1)-(2) bekezdésre, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésre alapította; figyelemmel volt a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017.(XI.28) KMK véleményre (a továbbiakban: KMK vélemény) és a Kúria Kf.VII.39.797/2020/6., Kpkf.VII.40.096/2020/2., Kf.VII.39.825/2021/6. számú határozataira is.

[12] Az elsőfokú bíróság szerint jogszabályi kötelezettség hiányában a munkáltatónak nem kellett írásban indokolnia intézkedését [41]. A törvényszék kiemelte, hogy a tartós külszolgálatból visszahívás jogszerűségének megítélése során egyrészt azt kellett vizsgálnia,

hogy a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében foglalt okok valamelyike fennáll-e [37]. Az alperes által a visszahívás okaként megjelölt egészségi alkalmatlanság megállapítása érdekében a felek indítványára tanú- és szakértői bizonyítást rendelt el és az utóbbi alátámasztotta a foglalkozás-egészségügyi szakorvos alkalmatlanságról szóló döntését [38]. Ezek alapján megállapította, hogy a felperes esetében a visszahívás lehetséges jogszabályi okaként megjelölt Külszoltv. 20.§ (5) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel megvalósult, a felperes a külszolgálat helyén a külszolgálati munkavégzésre egészségi állapotánál fogva alkalmatlan volt, mivel nem felelt meg a Külszoltv. 16. § (1) bekezdés c) pontja szerint meghatározott feltételnek, ezáltal az alperes jogszerűen döntött a felperes külszolgálatának megszüntetéséről [40]. A szakértői vizsgálat rámutatott arra, hogy a felperes egyéni adottságai és sajátos érzékenysége okán a kültéri levegő szennyezettsége miatt asztmatikus jellegű légúti megbetegedések tüneteket produkált, mely a kinti környezetből való kiemeléssel maradványtünetek nélküli gyógyulást eredményezett [39]. Tévesnek találta azt az állítást, hogy a csungkingi körülmények voltak foglalkoztatásra alkalmatlanok. A munkáltatónak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes a külszolgálat helyszínén ellátott munkaköri feladatok ellátására alkalmas-e egészségügyi szempontból [53-54]. Megállapította, hogy az alperes feltárta a külföldi állomáshely kockázati tényezőit és arról tájékoztatta felperest, ezáltal az alperest, mint a munkáltatót terhelő általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének eleget tett [42-44]. A felperes hazautazásának másnapján felkereste a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot, emiatt nem volt szükség arra, hogy az alperes külön beutalja a felperest soron kívüli vizsgálatra, ezért nem merült fel jogellenes alperesi mulasztás [46]. A másodfokú alkalmassági vizsgálat felperes általi kezdeményezését nem találta bizonyítottnak [47]. Kifejtette, hogy a peradatokból nem lehetett arra következtetni, hogy a felperes korábban jelezte a légúti panaszait, betegségét a foglalkozás-egészségügyi orvosnak [51-52].

[13] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes nem bizonyított olyan alperesi magatartást, mely alapján azt lehetett volna megállapítani, hogy a munkáltatói intézkedések retorziós céllal születtek, a felperes jogainak csorbítása vagy érdekérvényesítésének megakadályozása miatt. A Kit. rendelkezéseire és a bizonyítás eredményére hivatkozással állapította meg, hogy az alperes magatartása, amely a felperes alkalmatlansága ellenére a tovább-foglalkoztatására irányult, rendeltetésellenes joggyakorlást nem valósított meg [55-68].

[14] Az emberi méltóság megsértése miatti sérelemdíj megfizetésére vonatkozó keresetet - személyiségi jogsértés bizonyítása hiányában -, megalapozatlannak találta, miután e körben a felperes állításait alátámasztani nem tudta [70-74]. Az elsőfokú bíróság tanúl és a foglalkozás-egészségügyi orvos tanúvallomásai, valamint a szakértői véleményen felül a felperes további tanúbizonyítási indítványát elutasította, mert e bizonyítékok alapján a tényállást tisztázottnak találta.

A fellebbezés, a fellebbezési ellenkérelem

[15] A felperes az elsőfokú ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozathozatalra utasítását kérte. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását oly módon, hogy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítást a másodfokú bíróság folytassa le, az így rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bírálja felül az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jognak való megfelelését és állapítsa meg a külszolgálat jogellenes megszüntetését.

Harmadlagosan, - a teljeskörű hatályon kívül helyezés lehetősége hiányában - azt kérte, hogy az egyes önállóan elbíráلható fellebbezési, illetve kereseti kérelem körében részítélettel határozzon a Fővárosi Ítéltábla. Negyedlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyása esetére kérte az alperes javára megítélt perköltség mérséklését és fellebbezési kérelmeihez peröltségigényt is előterjesztett.

[16] A Kp. 78. § (1)-(2) bekezdése, 84. § (2) bekezdés, 85. § (2) bekezdés, 131. § (5) bekezdés, Pp. 266. § (1) bekezdés, 346. § (5) bekezdés és a Külszoltv. 18. § (2)-(3) bekezdés, 20. § (5) bekezdés elsőfokú bíróság általi megsértését állította.

[17] Kifogásolta, hogy a törvényszék a bizonyítékokat nem értékelte teljeskörűen, ennek következtében mellőzte a tényállásából, hogy az alperest a betegségéről már a kórházba kerüléssel egyidejűleg (2017. október), haladéktalanul tájékoztatta azzal együtt, hogy a fulladás hátterében a légszennyezettség állhat és kórház javasolta a munkakörülmény megváltoztatását. Érvelése szerint mindezt az alperes nem vitatta, ennek ellenére azonban nem akarta a külszolgálati jogviszonyát megszüntetni, sőt munkavégzésre berendelte Magyarországra. Mellőzte az elsőfokú bíróság annak a ténynek az értékelését, hogy alperes egészen a munkavédelmi ellenőrzésről történt értesülésig nem kívánta a jogviszonyt megszüntetni, sőt – állítása szerint – az alperes azt sem vitatta, hogy a külszolgálat visszavonására végül csak a munkavédelmi ellenőrzésről történt tudomásszerzést követően került sor 2017. decemberében. Nem mérlegelte továbbá az A/22. alatt csatolt Scriptament nyílt iratot, amely tanúsítja, hogy alperes a kereseti állítással egyezően 2017. december 11-én intézkedett a külszolgálat megszüntetéséről, ezzel egyidőben hosszabbította meg a hivatalos távollétet december 8-ig, és adta ki egyoldalúan a még ki nem vett szabadságot. Hivatkozott még a közigazgatási államtitkártól származó, 2017. december 13-én kelt e-mail üzenetre is, amelyben – aláírás nélkül ugyan -, de már ekkor a külszolgálat 2018. január 28-i megszüntetéséről tájékoztatta. Iratellenesnek találta, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos ideiglenesen nem alkalmas minősítést 2017. október 19-én adta volna ki, mert arra helyesen november 7-én került sor. Iratellenesen rögzítette, hogy nem kezdeményezte a másodfokú alkalmassági vizsgálatot, ennek ellenkezőjét az A/18-19. alatt csatolt iratok igazolják. Nem megfelelően, a hátrányára értékelte a törvényszék, hogy nem adott le keresőképtelenségre vonatkozó igazolást. Az ítélet nem konzekvens és ellentmondásos abban, hogy egyszerre kéri számon a keresőképtelenség hiányát, ugyanakkor jogszerűnek találta a munkáltatói intézkedést a betegsége okán való alkalmatlanság miatt. Álláspontja szerint a betegség ténye és a keresőképtelenség külön kezelendő. Anyagi jogba ütközik és iratellenes az elsőfokú ítélet szerint rögzített külszolgálat megszűnésének időpontja, a közlés, és a tovább-foglalkoztatásra tett ajánlat kapcsán az együttműködésének hiánya. Az intézkedést 2018. január 12-én átvette, ezért az értesítés a közléssel, azaz 2018 január 12-én hatályosult, ettől az időponttól újabb megszüntető intézkedést alperes jogszerűen nem tehetett.

[18] A visszahívás jogszerűsége kapcsán kifogásolta, hogy a szakvélemény nem adott választ arra, hogy a külszolgálat megszűnésének időpontjában alkalmatlan volt-e. Megfelelő munkavédelmi intézkedésekkel elkerülhető lett volna a megbetegedés, illetve ezekkel alkalmassá válhatott volna. A Külszoltv.-ből nem következik, hogy alapos ok és megfelelő anyagi reparáció nélkül a külszolgálat a munkáltató részéről egyoldalúan megszüntethető lenne, különösen nem olyan okból, amely a mulasztására vezethető vissza.

[19] A rendeltetésellenesség megállapítása körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a munkavédelem hiányára tett ténybeli állításait, bizonyítékait és bizonyítási indítványait (tanúk) és nem indokolta meg, hogy a munkavédelem hiányára tett tényállításokat/ bizonyítékokat/ bizonyítási indítványokat miért, mely törvényi okból mellőzte.

[20] Hangsúlyozta, hogy nem volt egészségügyileg alkalmatlan, mert megfelelő munkakörülmény munkavédelem biztosításával a munkakörét a továbbiakban is el tudta volna látni. A munkáltatói jogokat gyakorló személy meghallgatása nélkül – különösen amiatt, mert a peresített intézkedés indokolást nem tartalmazott – nem tárható fel tényyszerűen az egyoldalú megszüntetés törvényszerűségét alátámasztó indok. A rendeltetésellenes joggyakorlás, a munkavédelmi szabályok be nem tartása körében kifogásolta a bejelentett tanúk meghallgatásának elmaradását; hivatkozott arra, hogy a korábbi egészségi állapotát az elsőfokú ténymegállapítással szemben nem hallgatta el, az az orvosi dokumentumok része.

[21] Abszolút hatályon kívül helyezési okként a Kttv. helyett a Kit. alkalmazására, mint súlyos eljárási szabálysértésre hivatkozott. Mérlegelésen alapuló hatályon kívül helyezési okként a bizonyítás mellőzését és az arra vonatkozó indokolási kötelezettség elmulasztását jelölte meg.

[22] A megítélt perköltséget eltúlzottnak, a kifejtett jogi munkával arányban nem állónak és alaptalannak találta, ugyanígy a felmerült, teljes szakértői költség viselését is megalapozatlannak tartotta.

[23] A fellebbviteli tárgyaláson az Alaptörvény 28. cikkben foglalt jogértelmezési elvre tekintettel kérte a másodfokú bíróságtól a külszolgálat megszüntetése jogszerűségének (világos, valós, okszerű) felülbírálatát; ezzel összefüggésben hiányolta a munkáltatói jogkört gyakorló személynek a meghallgatását. Kiemelte, hogy a szakértő kirendelését megelőzően az elsőfokú bíróság nem tisztázott olyan releváns tényeket, amelyek a szakértő kirendelését megelőzően rögzítendő és az aggálytalan szakvéleményhez elengedhetetlen.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, valamint a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[25] Indokolása szerint a törvényszék alapos és részletes bizonyítási eljárás lefolytatását, a bizonyítékok önálló és együttes értékelését követően hozta meg döntését.

[26] A szakértői vélemény alapján azzal érvelt, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos helytállóan adta ki 2017. november 22-én a felperes csungkingi állomáshelyre vonatkozó alkalmatlanságát megállapító véleményét. A külszolgálat ellátására képtelen állapot fennállt akkor is, amikor a külszolgálat megszüntetéséről döntést hozott és ezt közölte a felperessel. Kiemelte, hogy a felperes magas légszennyezettségű területen való foglalkoztatása jelenleg sem javasolt, ez véglegesnek tekinthető. A Külszltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja és a 20. § (5) bekezdés a) pontja alapján jogszerűen szüntette meg a felperes külszolgálatra való alkalmatlansága miatt a külszolgálatát, amely egyúttal a jogszabály alapján kötelező volt.

[27] Hivatkozott arra, hogy a Kúria több precedensképes ítéletében mondta ki, hogy a Külszoltv. 20.§ (3) bekezdésén alapuló megszüntetés esetén a határozatot hozó szervnek nincsen külön indokolási kötelezettsége, sőt, még egyeztetési kötelezettsége sem. Álláspontja szerint a felperes félreérti a rendeltetésellenes joggyakorlás fogalmát; nem indokolta, hogy a munkavédelemmel kapcsolatos állításai hogyan függenek össze azzal, hogy visszaélés-szerűen gyakorolta a külszolgálat megszüntetésének jogát. Semmilyen eltitkolt vagy jogellenes indoka nem volt a felperes külszolgálatának megszüntetése kapcsán, az kötelező volt, hiszen a kihelyezés helyén a felperes a külszolgálatot egészségügyi okokból nem tudta ellátni. Arra is kitért, hogy a foglalkozási betegséggel, egészségkárosodással összefüggő kártérítési kereset – eltérő tárgya okán – releváns hivatkozásként nem fogadható el jelen eljárásban. Észrevételezte, hogy a sérelemdíjra vonatkozóan a fellebbezés nem tartalmaz sem jogi, sem ténybeli indokolást.

A fellebbviteli tárgyaláson kiemelte, hogy a szakvélemény megdöntésére tanú2 munkáltatói jogkör gyakorló meghallgatása nem alkalmas bizonyításra, szükségtelennek tartotta a bizonyítás kiegészítésével a per további elhúzását, mert a külszolgálatból visszahívás okára, körülményeire vonatkozóan a tényekkel ismeretekkel rendelkező tanú az elsőfokú peres eljárásban részletes nyilatkozatot tett. Kérte a felperes mulasztását a terhére értékelni, mert a kiegészítő szakvélemények előterjesztését követően a szakértők személyes meghallgatásakor az elsőfokú bíróság idézése ellenére nem jelent meg.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[28] A fellebbezés nem alapos.

[29] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[30] A felperes abszolút hatályon kívül helyezést eredményező jogszabálysértésként kifogásolta az elsőfokú bíróság részéről téves jogszabályi rendelkezések [Kit. 63. § (1)-(2) bekezdés, 64. § (1)-(2) bekezdés] alkalmazását. Egyetértett a felperes kifogásával a másodfokú bíróság abban, hogy a felperes tartós külszolgálati kihelyezésének munkáltató általi visszavonása visszaélésszerű gyakorlását nem a Kit. 64. §-a, hanem a Kttv.10. §-a alapján kell figyelembe venni és megítélni. A másodfokú bíróság azonban a törvényszék nem megfelelő jogszabályra történő hivatkozását nem tekintette az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek, arra figyelemmel, hogy a Kit 63-64. §-ban foglalt rendelkezések a Kttv. 9-10. § rendelkezéseivel lényegében megegyező szabályozást tartalmaznak. Az alapelvek elvi jelentőségű előírások, amelyeket a törvény egésze szempontjából figyelembe kell venni, és amelyek útmutatásul szolgálnak minden részletszabály értelmezéséhez. Mindkét törvényi rendelkezés általános érvennyel leszögezi, hogy a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárni; általánosan tilalmazza a joggal való visszaélést. A Kttv. alkalmazásában joggal való visszaélésnek minősíti különösen azt, ha az mások jogos érdekeinek csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségeinek korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul vagy ehhez vezet. A Kit. téves felhívása nem jelentett tartalmi eltérést a Kttv. 10. §-ától. A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján mellőzi az elsőfokú ítélet jogi indokolásából a Kit. 63. § (1)-(2) bekezdésre, 64. § (1)-(2) bekezdésre utalást, helyette a Kttv. 10. §-a alkalmazandó. A felperes tévesen állította a jelen peres eljárásban a precedenserővel nem bíró BDT2004. 1085 (Fejér Megyei Bíróság Gf.40.042/2004/7.) döntésre hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabályi rendelkezésre hivatkozása abszolút hatályon kívül helyezést eredményező, súlyos eljárási szabálysértés: ugyanis az irányadó és alkalmazandó jognak a helytelen jogszabályi rendelkezés-megjelölése mellett, tartalmi azonossága folytán ezen indokolási, az alkalmazandó és alkalmazott jog téves megjelölésében megnyilvánuló szabálysértés nem tekinthető súlyosnak és az ügy érdemére kihatónak sem.

[31] Abszolút eljárási szabálysértés hiányában a fellebbezési eljárás kereteire nézve rögzítendő, hogy a Kp. 100. § (1) bekezdésében foglalt együttes törvényi feltételeknek a fél

akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy azokat az okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit is (Kúria Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.). A sérelemdíjjal összefüggő ítéleti megállapításokat és az elsőfokú perköltség helyes meghatározását vitató fellebbezési érvelésében, valamint a szakvélemény aggályossága kapcsán sem jelölte meg a felperes a megsértett eljárási és anyagi jogi jogszabályhelyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéletábra sem a sérelemdíj megalapozatlanságát megállapító rendelkezések, sem az elsőfokú eljárásban felmerült perköltség tekintetében, illetve a szakvélemény aggályossága megítélése körében nem vizsgálhatta.

[32] Ezt követően a fellebbezés másodfokú bíróság által vizsgálható részében először a felperes által megjelölt eljárási szabálysértésekre vonatkozó hivatkozások alaposságát vizsgálta felül. Ehhez azonban előzetesen emlékeztet a másodfokú bíróság a Kúria Kf.VII.39.797/2020/6. számú ítéletében már rögzített tényekre, amely szerint „[a]z alperes állította, hogy a kihelyezés visszavonására a felperes alkalmatlanságát megállapító foglalkozás-egészségügyi vélemény alapján került sor. Ez a Külszoltv. 20. § (5) bekezdés a) pontja szerinti eset, amikor a kihelyező vezetőnek a 16. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő alkalmazási feltétel hiánya miatt meg kell szüntetni a tartós külszolgálatot a kihelyezés visszavonásával, mert a kormánytisztviselő a kihelyező szervnél működő foglalkozás-egészségügyi szolgálat által elvégzett orvosi vizsgálat eredménye alapján a kijelölt állomáshelyen tartós külszolgálatra a továbbiakban már nem alkalmas. Ez a döntés, intézkedés nem mérlegelési jogkörben hozott döntés, hanem olyan, amit a Külszoltv. 20. § (5) bekezdése kötelező esetként szabályoz.”. A Kúria azt írta elő az elsőfokú bíróság számára a megismételt eljárásra, hogy állást kell foglalnia arról, hogy a kihelyezés visszavonásának a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében meghatározott törvényi feltételei megvalósultak-e, ennek során választ kellett adnia arra a kérdésre, hogy a felperes tartós külszolgálatára visszavonással való megszüntetésekor hatályos Külszoltv., vagy más jogszabály a támadott intézkedés kapcsán a felmentéshez hasonló indokolási és bizonyítási kötelezettséget megállapított-e. Az elsőfokú bíróság a jogszabály helyes értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a tartós külszolgálat visszavonását nem volt köteles indokolni. A törvényszék álláspontja szerint ugyanis sem a „Kit.-ben”, azaz helyesen a Kttv.-ben, sem pedig a Külszoltv.-ben nincs olyan jogszabályi kötelezettség, mely szerint a külszolgálatból való visszahívás esetében kötelező lenne a munkavállaló meghallgatása, továbbá olyan kötelezettség sincs, hogy a Külszoltv. 20. § (3) bekezdésének b) pontja szerinti döntés alapjául szolgáló munkáltatói mérlegelési, döntési szempontokat a munkavállalóval előzetesen ismertetni kellene, vagy azokat az erről szóló munkáltatói intézkedésben írásban indokolni kellene. Az alperes állításából kiindulva tehát a külszolgálat visszavonásának való- és okszerűségére nézve arra folytatta le a bizonyítást az elsőfokú bíróság, hogy annak tényszerű indoka-e a felperes csunkingi állomáshelyen fennálló egészségügyi alkalmatlansága.

[33] A másodfokú bíróság a tartós külszolgálat visszavonására vonatkozó indoklás hiányának jogszerűsége körében, - miután a felperes azt továbbra is kifogásolta - rögzíti, hogy a Kúria ebben a kérdésben már állást foglalt a Kpkf.VII.40.096/2020/2. számú végzés [34], [36] bekezdéseiben, amikor a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott kihelyezés visszavonásával összefüggésben rámutatott a következőre: „[a]bból, hogy egy intézkedést nem kell indokolni, még nem következik, hogy azt mérlegelési jogkörben hozta a

munkáltató. Ugyanígy az sem lehet elhatároló szempont, hogy a törvény tartalmaz-e külön szankciót az adott intézkedés jogellenessége esetére, mivel annak orvoslása az általános kártérítési szabályok szerint is megtörténhet”. Ugyanezt a megállapítást idézte később a Kf.VII.39.825/2021/6. számú végzése [46] bekezdésében, kiemelve továbbá azt is, hogy „[A] tartós külszolgálat szabályai a Külszoltv.-ben egyértelműen rögzítésre kerültek, és azok kőgensen tartalmazzák e különleges foglalkoztatási forma megszűnésének és megszüntetésének feltételeit, ezért a külszolgálat megszüntetése – és azon belül a kihelyezés visszavonása – nem fogható fel pusztán a munkavégzési kötelezettség teljesítésének módját meghatározó, a munkáltató irányítási jogkörébe tartozó munkáltatói utasításnak még akkor sem, ha a jogviszony speciális jellegét, a közigazgatás általános munkafeltételeitől eltérő, a diplomáciai tevékenység nemzetközi gyakorlatának és normáinak megfelelő körülményeket és feltételeket is értékelés alá kell vonni”. A másodfokú bíróság ezen jogkérdésben a hivatkozott kúriai határozatoktól való eltérésre nem látott indokot, így az jelen közigazgatási perben is irányadó, ezáltal az alperes a kihelyezés visszavonását nem volt köteles írásban indokolni.

[34] A felperes a Kp. 78. § (1)-(2) bekezdései és a Pp. 266. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozással kifogásolta, hogy egyes alperes által nem vitatott tényeket az elsőfokú ítélet nem, avagy tévesen tartalmazza. Az elsőfokú bíróságnak a Kp. 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 266. § (1) bekezdése alapján lehetősége van arra, hogy a felek által egyezően előadott tényállítást valósnak fogadja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. A fellebbezési kifogások vizsgálata során a másodfokú bíróság először is azt állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet valóban nem tér ki arra, hogy a felperes a külföldi² kórházi kezeléséről már 2017. október 9-én tájékoztatta a munkáltatóját, valamint arra sem, hogy a becsatolt 2017. december 11-i Scriptament iratban, és december 13-i emailben a felperes tartós külszolgálatból 2018. január 28-al való visszahívása rögzítésre került, s az alperes ekkor hosszabbította meg a hivatalos távollétet 2017. december 8-ig, és adta ki egyoldalúan a még ki nem vett szabadságot. Mindezekből azonban nem vonható le a felperes érvelésével szemben az a következtetés, hogy az alperesi munkáltató egészen a munkavédelmi ellenőrzésről történt értesülésig (2017. december) nem kívánta a külszolgálati jogviszonyt megszüntetni, és felperes ennek ellenére állította azt a perben, hogy a külszolgálatot egyoldalúan az egészségében bekövetkezett kedvezőtlen változások miatt szüntették meg: hiszen a betegsége és annak feltehető oka már 2017. október 9-én ismertté vált. Ezzel a felperes a visszahívás valótlanágát és rendeltetésellenességét kívánta alátámasztani.

[35] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. ezen törvényi rendelkezése a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét rögzíti, amelynek alkalmazása során a bíróság egybevet, értékel és megállapít. Egybeveti a felek tényállításait, a perben tanúsított magatartásukat, valamint az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, majd ezeket egyenként és összességükben értékeli. Az egybevetés és értékelés alapján állapítja meg a perben jelentős tényeket, a tényállást. A bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

[36] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a külszolgálatból visszahívás munkáltatói intézkedésben rögzített, a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontjára utaló és az alperes által állított indoka a felperes kihelyezési helyen külszolgálatra való egészségügyi alkalmatlansága volt. Az egészségügyi alkalmatlanságot az alperes a Külszoltv. 16. § c) pont,

a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet), és a munkáltatói utasítás (KKM-KÁT utasítás) szerint a foglalkozás-egészségügyi orvos – soron kívüli – vizsgálta alapján, a 2017. november 22-én kiadott véleménye alapulvételével állapította meg. Ehhez képest a munkáltatónak a felperes ezen időpontot megelőzően fennálló, de még nem minősített betegségéről, külföldi² kórházi kezelésről való tudomásszerzése nem releváns. A felperes külföldi² kórházi kezelését igénylő állapota indokolta a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot, amit a felperes 2019. október 18-án maga kezdeményezett, amire tekintettel a hiányolt munkáltatói intézkedés, az elrendelés már okafogyottá vált. Az egészségügyi alkalmassági vélemény kiadásáig a munkáltató – orvosi szakkérdésről lévén szó – sem tudhatta, hogy külszolgálatot kizáró ok áll fent. A felperes 2022. november 22-én megállapított egészségügyi alkalmatlanságára alapított visszahívását igazolják: a csunkingi külszolgálat megszüntetésére utaló Scriptamet (2017. december 11.) és emailben (2017. december 13.) megküldött, de aláírással el nem látott külszolgálatból való visszahívást tartalmazó iratok is, amelyhez azonban közléssel beállott joghatás nem fűződött. A felperes maga is azt állította, hogy a külszolgálat 2018. január 28-i megszüntetéséről szóló értesítést 2018. január 12-én vette át alperesi személyügyi referensétől. Így a külszolgálatból visszahívás, mint egyoldalú munkáltatói intézkedés a közléssel, 2018. január 12-én hatályosult. Ez felel meg a Kttv. 14. § (2) bekezdésében és a 21. § (6) bekezdésében foglalt követelményeknek is. A munkáltatói intézkedés közlésére vonatkozó fellebbezési kifogás kapcsán utal a másodfokú bíróság a Kúria Mfv.II.10.553/2015/4. számú döntésében (BHGY K-MJ-2016-29) írtakra, amelyben rámutatott arra, hogy „[a] Kttv. 21. § (1) bekezdése értelmében az egyoldalú jognyilatkozat közlése abban az esetben állapítható meg, ha azt a címzett, avagy átvételre jogosult személy részére átadták, illetve elektronikus dokumentum esetében az részére hozzáférhetővé válik azzal, hogy a közlés hatályosnak tekintendő abban az esetben is, ha az átvételt az adott személy megtagadja, vagy azt szándékosan megakadályozza. A Kúria a BH2015. M15. számú elvi határozatában kimondta, hogy a kézbesítés egy reálcselekmény, amely szorosan kapcsolódik egy jogi aktushoz, annak érvényesülését segíti elő. Megvalósításához szükséges és elégséges a két fél közötti fizikai kontaktus, illetve az átvevő aktív vagy passzív (átvételt megtagadó) magatartása. [E] magatartás értékelésénél annak van jelentősége, hogy volt-e objektív akadálya az átvételnek, mint reálcselekménynek.”. A perbeli esetben a felek között a fizikai kontaktus 2018. január 12-én létrejött: annak van jelentősége, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója nevében eljáró személyügyi referens a felperessel a külszolgálatból való visszahívást 2018. január 12-én közölte, azt a felperesnek átadta, annak átvételét a felperes kifejezetten nem tagadta meg, csupán az átvétel tényének aláírásával történő igazolását mulasztotta el. Helyesen állította tehát a felperes, hogy e munkáltatói intézkedés szerint a tartós külszolgálat, visszahívással 2018. január 28-án került megszüntetésre. Tévesen érvelt azonban azzal, hogy emiatt a munkáltató 2018. június 29-én közölt ismételt intézkedése (a külszolgálat 2018. január 31-gyel történő megszüntetése) jogellenes vagy az a korábbi intézkedést jogellenessé teszi. A töretlen bírói gyakorlat szerint az egyoldalú intézkedéssel megszüntetett jogviszony csak közös megegyezéssel módosítható vagy a másik fél hozzájárulásával vonható vissza, azonban ennek hiányában visszavont, avagy ismételten kiadott jogviszony megszüntetésére irányuló munkáltatói intézkedés jogellenességet nem, csupán annak hatálytalanságát eredményezi. A felperessel a tartós külszolgálat visszavonással való megszüntetését 2018. január 12-én közölték, ezáltal a felperes külszolgálat a munkáltatói intézkedés szerint 2018. január 28-án megszűnt, így a már megszűnt külszolgálatot ismételten nem lehetett megszüntetni, joghatás kiváltására a 2018. január 29-én közölt munkáltatói jognyilatkozat már nem volt alkalmas, jogszerűségének vizsgálatát mellőzni kellett, csupán a 2018. január 28-i tartós külszolgálatból visszavonást tartalmazó intézkedés jogszerűsége volt vizsgálható (Kúria

Mfv.II.10.271/2015/5. – BHGY K-MJ-2015-176; Mfv.I.10.257/2017/4. – BHGY K-MJ-2018-252; Mfv.VIII.10.053/2022/9. – BHGY K-MJ-2022-78).

[37] Ehelyütt emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy a bíróságnak a határozatát a szükséges mértékben kell megindokolnia, amelynek körét az adott ügy jellege, és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az eljárási szabályok a bíróság számára olyan kötelezettséget nem írnak elő, hogy az ítélet indokolásában a felek által a perben hivatkozott minden egyéb körülményre külön-külön, részletesen ki kell térnie (Pfv.I.20.299/2010/8. – BHGY LB-PJ-2010-432, BH2011.8.352.). Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) számú határozatában vizsgálva a tisztességes eljárás részeként megjelenő indokolt bírói döntéshez fűződő jog tartalmát, utalt az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára, amely szerint az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Az EJEB elvi élel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terheli. Utal e körben a másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozatára is, amelynek a [89] bekezdésben írtak szerint „A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.”. Ennél fogva az ítélet indokolásában nem kell rögzíteni az érdemi döntés szempontjából közömbös tényeket, körülményeket; az elsőfokú bíróság által ítéletében nem rögzített 2017. decemberi levelezés ismertetésének elmaradása nem volt jogsértő, noha a felperes által a fellebbezésében állított okfolyamatot, abban az egyes tényeknek tulajdonított jelentőséget épp, hogy a fellebbezési állításoktól ellentétes megvilágításba helyezi: az alábbiak szerint ugyanis a közös megoldáskeresés, az arra való nyitottság, a tovább-foglalkoztatási szándék a keletkezett dokumentumokat értékelve végig jelen volt az alperesi oldalon, a munkavédelmi hatósági eljárás megindulása az alperes oldalán semmilyen relevanciával nem bírt a jogviszony mikénti rendezésének folyamatában.

[38] Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a tanúl SZEFO főosztályvezető tanúvallomását, aki indokát adta annak, hogy a 2017. november 22-én megállapított egészségügyi alkalmatlanságot követő időszakban a munkáltató és a felperes közösen kereste a jogviszony fenntartására irányuló lehetőséget. Ennek érdekében kapta meg a magyarországi tartózkodása idejére is a kihelyezésre járó illetményét és pályázott a felperes ebben az időszakban más külszolgálati álláshelyre. Beszámolt arról is, hogy a felperes itthonról kívánta a csunkingi külképviselet ellátását folytatni változatlan illetmény biztosítása mellett, amit a munkáltató megvizsgált, de objektív ok (a jogviszony lényegét adó külföldi jelenlét kiesése) nem tudott teljesíteni. A másodfokú bíróság hozzáteszi mindehhez, hogy a rendelkezésre álló iratokból, csatolt levelezésekből azt is meg lehet állapítani, hogy a felperes az ideiglenes hazarendelését követően (2017. november-december) tisztában volt azzal, hogy nem tud visszamenni a csunkingi külképviseletre, a légszennyezettség és annak egészségére gyakorolt, alkalmatlanságot eredményező hatása miatt és az alperesi munkáltató a csunkingi külszolgálatát emiatt nem kívánja fenntartani.

[39] A Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja. A Kp. jogszerűségi (felül)vizsgálat szempontjából releváns időszak meghatározását előíró szabályába nem ütközött a felperes által állított ténybeli tévedés: a másodfokú foglalkozás-egészségügyi orvosi felülvizsgálat felperes általi

kezdeményezése, avagy a munkáltató utasításából eredő másodfokú vizsgálat elrendelésének alperesi kötelezettsége. A felperes téves jogszabályhely megjelölésével igyekezett rámutatni arra, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy nem kezdeményezte a munkáltatónál az egészségügyi alkalmatlanságát megállapító 2017. november 22-i elsőfokú döntés felülvizsgálatát, illetve nem értékelte az alperes mulasztásaként a KKM-KÁT utasításban foglalt kötelező felülvizsgálat elmaradását, és összességében a másodfokú egészségügyi alkalmassági vizsgálat elmaradását a felperes terhére rőttá. Ugyanakkor a perben a munkáltatói döntés lényegét adó, igazságügyi orvosszakértőkkel megállapítható ténykérdés vizsgálatára, a kapcsolódó ok-okozati kérdések tisztázására a perben lehetőség volt, és – a felperes jogérvényesítése érdekében – sor került arra.

[40] Az elsőfokú bíróság a felperes soron kívüli egészségügyi alkalmassági vizsgálata tekintetében vitatott körben a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, hatályon kívül helyezést indokoltta tévő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, a megállapított tényállást, - a KKM-KÁT utasításban foglalt releváns rendelkezésekkel - a másodfokú bíróság kiegészítette a rendelkezésre álló adatok alapján. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyítékok összevetésével és értékelésével, valamint az ekörben levont jogi következtetésekkel egyetértett, mert a felperesnek a 2017. december 8-i munkáltatóhoz címzett email levele a másodfokú egészségügyi alkalmassági felülvizsgálat kezdeményezését nem tartalmazza. A levelére az alperestől 2017. december 9-én választ kapott, ezután jogorvoslattel nem élt. A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint az alperes foglalkozás-egészségügyi orvosát a KKM-KÁT utasítás 6. (4) pontja alapján kötelező, „hivatalbóli” felülvizsgálat kezdeményezésének elmulasztása sem eredményezhette a munkáltatói intézkedés jogellenességét: miután a munkáltatói utasításba foglalt, nem jogszabály által előírt kötelezettség nem teljesítése nem minősülhet lényeges eljárási szabálysértésnek, illetve a peres eljárásban beszerzett szakvélemény az elsőfokú egészségügyi alkalmassági vélemény valóságát utóbb meg is erősítette, alátámasztva azt. Az elsőfokú bíróság – a fellebbezésben kifogásoltakkal ellentétben – nem rögzítette a felperes ideiglenes alkalmatlansága megállapításának időpontját, arra vonatkozóan az iratok között fellelhető 2017. október 19-i és 2017. november 7-i nyomtatvány is; a felperes fellebbezésében kifogásolt keresőképtelenséget igazoló orvosi igazolás utólagos bemutatásából pedig az elsőfokú bíróság nem vont le olyan következtetést, ami a per érdemi eldöntésére közvetlenül kihatott volna. E körben az elsőfokú ítélet konzekvens és logikailag is követhető. Azzal is egyetértett a másodfokú bíróság, hogy a felperes külszolgálati helyre vonatkozó egészségügyi alkalmatlansága nem jelenti egyúttal erre az időszakra fennálló keresőképtelenségét. A szakvélemény is alátámasztotta, hogy a felperes erősen légszennyezett környezetből való kiemelése állapotában jelentős javulást eredményezett, tünetmentessé vált.

[41] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendeltetésellenes joggyakorlás körében helyesen mellőzte alperes munkavédelmi kötelezettségeinek elmulasztása és felelőssége fennállására vonatkozó bizonyítás lefolytatását és erre vonatkozó tényállás megállapítását: az ítéletben helyesen rögzítette azt, hogy a felperes egészségkárosodásának kérdésköre és az egészségkárosodás vonatkozásában vizsgálandó esetleges munkáltatói felelősség fennállásának kérdése nem jelen, hanem a peres felek között 10.K.704.713/2020. számú peres eljárás tárgyát képezi. A rendeltetésellenes, joggal való visszaélés tilalmába ütköző munkáltatói magatartást a felperes arra hivatkozással állította, hogy az alperes a munkavédelmi hatósági eljárás megindulása miatt bosszúból, retorzióból, a munkavédelmi kötelezettsége elmulasztásának leplezése végett szüntette meg visszavonással a tartós külszolgálatát. Ennek bizonyítására azonban nem azt kellett feltárni, hogy az alperes külföldi országban mely munkavédelmi intézkedéseket mulasztotta el, amely a felperes megbetegedéséhez vezetett, vagy mely okok vezettek a felperes foglalkozási

megbetegedése kialakulásához. Az alperes joggal való visszaélésszerű magatartásának (bosszú, retorzió, érdekvényesítés lefolytatása) bizonyítására ezek a tények ugyanis alkalmatlanok, a munkáltató esetleges munkavédelmi mulasztásaiból nem következik a külszolgálat rendeltetésellenes megszüntetése. A munkavédelmi törvényben foglalt munkáltatói felelősségre való hivatkozás jelen perben irreleváns, a fellebbezésben a felperes maga is utal arra, hogy ezek a tények a másik, a foglalkozási megbetegedés és egészségkárosodás kialakulása miatti kártérítés iránti perben bírnak jelentőséggel. A felperes személyes meghallgatásakor (20121. március 1., 5. sorszámú jegyzőkönyv) arra hivatkozott, hogy a megbetegedésekor a munkáltatótól segítséget nem kapott, a foglalkozás-egészségügyi orvos a munkáltatónak kedvező, kívánalmának megfelelő alkalmassági véleményt állított ki. 2017. december 19-i munkavédelmi vizsgálatot követően megváltozott a légkör körülötte: a munkáltatói jogkör gyakorlójától nem, csak a SZEFO vezetőjétől kapott tájékoztatást, a kinevezésmódosítási ajánlat a korábbi jogellenes magatartás leplezésére irányult, a külszolgálatból való visszahívásra vonatkozó mechanizmus és szabályozás jogcsorbító és jogellenes. Mindezeket az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékok (tanúvallomás, okiratok) és tények is cáfolják. A felperes megalapozatlanul állította, hogy a 2017. december 19-i munkavédelmi hatósági eljárásban lefolytatott vizsgálatot követően, annak retorziójául döntött a munkáltató a visszahívása felől, hiszen a felperes maga csatolt a perben olyan iratokat, amelyek már 2017. december 11-én és 13-án a csunkingi külszolgálat megszüntetését tartalmazták, azok a munkáltatói intézkedés tervezetének, döntése előkészítésének minősülnek. A joghatályos közlésig (2018. január 12.) eltelt idő pedig a felek közötti „jogviszony-fenntartására” irányuló szándékot, a munkáltató együttműködését, a felperes áthelyezésére való nyitottságát tükrözi. A visszahívást követő, újabb külszolgálati helyre történő kiküldést megelőző magyarországi szolgálatteljesítés a speciális jogviszonyhoz kapcsolódik, a munkavállaló megfelelő felkészülését és felkészítését szolgálja: ennek mellőzése elmaradásának meg nem értése, a jogi szabályozásból következő illetménycsökkenés elkerülésének felperesi szándéka a perben rendelkezésre bocsátott iratokból egyértelműen megállapítható. Ehhez képest az alperesi retorzióra még csak közvetetten sem lehet következtetni egyik dokumentumból sem, a felperesnek az e körben hivatkozott bizonyítékok mikénti együttes értelmezésére vonatkozó előadását nem bizonyított, az egyéb bizonyítékokkal együttes értelmezés e vázolt okfolyamat megállapíthatósága ellen hat.

[42] A Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 275. (1) bekezdése szerint a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és a bizonyítási eszközt, a 276.§ (3) bekezdése alapján a bíróság a fél által előterjesztett bizonyítási indítványhoz, a bizonyítás felvétele tárgyában hozott határozatához nincs kötve. A (4) bekezdés a) pont szerint a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, ha a bizonyítási indítványt a fél nem e törvényben foglaltaknak megfelelően terjeszti elő, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik. Az (5) bekezdés alapján pedig a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A felperes a megismételt eljárásban 2021. március 31-i, 8. sorszám alatti, pontosított keresetében jelölte meg a tanúbizonyítási indítványait. A munkáltató visszaélésszerű magatartása bizonyítására bejelentett tanúk közül tanú3t és tanú4t az alperes munkavédelmi feladataira nézve, foglalkozási megbetegedés kialakulására, tanú2 államtitkárt a külszolgálat visszavonása okára, tanú5ot a berendelés és a külszolgálat megszüntetése körülményeire, tanú6t és tanú7t az áthelyezése támogatottságára nézve kérte meghallgatni: ennél részletesebben a felperes nem jelölte meg, hogy a tanúvallomások mely konkrét tények, tényállítások alátámasztására alkalmasak. A foglalkozási megbetegedésre vonatkozó bizonyítás szükségtelensége miatt, az ennek bizonyítására megjelölt tanúkat az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte. A jogvita eldöntése szempontjából ugyancsak

szükségtelen volt annak további bizonyítása, hogy a felperes áthelyezését a munkáltató támogatta-e, mert ezt a felperessel egyezően az alperes sem vitatta és tanú1, a SZEFO főosztályvezetője megerősítette, a csatolt iratok is ezt igazolják.

[43] Az elsőfokú eljárásban a bizonyítási eljárás (iratok, tanúk, szakértő) lefolytatását követően a törvényszék feladata volt, hogy a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékelje [Kp. 78. § (2) bekezdése]. Figyelemmel arra, hogy jelen esetben megelőző eljárás lefolytatására nem került sor, a perben jelentős tényeket az elsőfokú bíróságnak a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint kellett megállapítania.

[44] A tanú1 tanúvallomása az alperes által a perben állított egészségügyi alkalmatlanságra alapított okot alátámasztotta és foglalkozás-egészségügyi orvos tanúvallomása cáfolta az egészségügyi alkalmatlanság valótlanágát, valamint azt is, hogy a véleményét az alperes utasítása szerinti tartalommal állította volna ki. A bizonyítékok, köztük a szakvélemény a munkáltatói intézkedés valóságát igazolta. Miután a tanúvallomások nem támasztották alá munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlását, az elsőfokú bíróság – mint szükségtelent – már jogszerűen mellőzte a további bizonyítás lefolytatását a perkonzentráció követelményét is megvalósítva, így az relatív hatályon kívül helyezésre sem adott alapot. Ebből az okból kifolyólag utasította el a másodfokú bíróság is tanú2 munkáltatói jogkör gyakorló tanú meghallgatására vonatkozó indítványt, arra is tekintettel, hogy alperesnél külön szervezeti egység (SZEFO) gondoskodik a személyügyek intézésével, a feladatkörükbe tartozik a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos okiratok előkészítése, írásba foglalása és nyilvántartása, így – többek között – a külszolgálatra kihelyezéssel kapcsolatos okiratoknak a kiállítása, módosítása, visszavonása is. Miután tanú1 a SZEFO főosztályvezetője megerősítette a munkáltatónak a felperes csunkingi külszolgálati visszavonásának indokát, ezért a munkáltatói jogkör gyakorlójának ugyanerre a körülményre nézve tett tanúvallomása szükségtelen volt.

[45] A szakvélemény megállapításait vitató fellebbezési érvek nem jelölnek meg a szakvélemény aggályosságára vonatkozó jogszabálysértést, a felperes a Kp. 85.§ (1)-(2) bekezdése elsőfokú bíróság általi megsértésére hivatkozott, de alaptalanul. A kiegészített szakvélemény egyértelműen állást foglalt arról, hogy a felperes a magas szállópor koncentrációjú környezeti levegőn (így pl. külföldi állomáshely a külföldi főkonzulátuson) munkavégzésre nem alkalmas, helytállóan jutott az eljárás foglalkozás-egészségügyi szakorvos arra következtetésre, hogy a felperes a külszolgálat helyszínén a szolgálati feladatok ellátására alkalmatlan; célravezető megoldás az állomáshelyről való kiemelés; a felperes 2017. november 22-én, december 11-én, 2018. január 28-án nem volt alkalmas a csunkingi állomáshelyen a külszolgálat ellátására; a korlátozás (irritatív légkörű helyen való foglalkoztatás) ténye véglegesnek tekinthető; az alkalmatlanság oka, hogy a felperesnél a magas légszennyezettséggel szemben fokozott érzékenység alakult ki, magas légszennyezettségű helyen nem lesz alkalmas a továbbiakban a munkavégzésre, függetlenül attól, hogy a világ mely részén van. Ahhoz a bírósági pervezetési megoldáshoz is választ adott, hogy a munkáltató munkavédelmi mulasztásait kifogásoló fellebbezési érvek egyrészt nem a jelen perben állított jogsérelemi állításokkal összefüggőek, azok fennállása esetén sem relevánsak; másrészt az aggálytalan szakvélemény rögzítette, hogy a felperesnél a magas légszennyezettség miatt kialakult légzőszervi állapot egyéni érzékenység következménye, és nem vezethető vissza munkavédelmi hiányosságra; a felperes légúti tüneteit egy fertőzés által okozott légúti gyulladás pedig felerősítette. Csuking város légszennyezettsége nem

munkavédelmi intézkedést igénylő kockázati tényező, a kockázatértékelés a munkahelyen, a munkavégzés közben keletkező ártalom és veszély azonosítására szolgál. A városi levegő minősége és annak egészségre gyakorolt hatása nem része a munkahelyi kockázatértékelésnek. Az alperesi munkavédelem a környezeti levegő szálló por tartalmát nem tudja befolyásolni, a szükséges tájékoztatásokat a munkavállalók megkapták.

[46] Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes rendeltetésellenes joggyakorlás körében előadott fellebbezési érveit nem találta alaposnak; az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Kp. 78.§ (1) bekezdését, a 85. § (1)-(2) bekezdését, a 86. §-t, Pp. 266. § (1) bekezdését és 346. § (5) bekezdését, figyelemmel volt a Kp. 5. § (4) bekezdésében és a XXIII. fejezetében foglalt speciális eljárási szabályokra és pert koncentrált, tisztességes eljárásban a kereseti kérelem és a védirat keretei között, hatékony jogvédelmet biztosítva folytatta le, a keresetet kimerítette és azon nem terjeszkedett túl. Miután a Külszoltv. 16. § (1) bekezdés c) pontja a tartós külszolgálat ellátására való kihelyezés feltételeként írja elő, hogy a kormánytisztviselő a kihelyező szervnél működő foglalkozás-egészségügyi szolgálat által elvégzett orvosi vizsgálat eredménye alapján a kijelölt állomáshelyen tartós külszolgálatra alkalmas legyen, és a 20. § (5) bekezdés a) pontja megszüntetési okként rögzíti, ha a kihelyezett a 16. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek - a kihelyezés helyén - már nem felel meg, ezért az alperes jogszerű intézkedéssel szüntette meg a kihelyezést a tartós külszolgálatra alkalmatlan felperes kihelyezése visszavonásával. Mindezek alapján a külszolgálat megszüntetése jogszabályi feltételei fennálltak, a kihelyező vezető nem sértette meg a Külszoltv. 18. §-19. §-ban foglaltakat.

[47] A felperes által állított munkáltatói intézkedés jogszerűségét az alperes bizonyította, ennek cáfolatára a felperes által állítottak nem voltak alkalmasak és a visszahívásával összefüggésben hivatkozott joggal való visszaélésre alapított jogellenességét nem igazolta, emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, a fenti indokokra tekintettel, Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[48] A másodfokú eljárásban Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes eredményes fellebbezési ellenkérelmével összefüggésben felmerült, a fellebbezéshez igazodóan a fellebbezési ellenkérelem elkészítésével, a másodfokú tárgyaláson kifejtett tevékenységgel megvalósított képviseleti munkával arányosított 200.000 forint+27% áfával növelt, minösszesen 254.000 forint perköltséget a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1)-(2) és (5)-(6) bekezdései alapján határozta meg a másodfokú bíróság, amit pervesztességre tekintettel a felperes köteles megtéríteni.

[49] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62.§ (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39.§ (3) bekezdés c) pontjában és 46.§ (1) bekezdésében meghatározott, maximált mértékű (2.500.000 forint) fellebbezési illetéket a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján megfelelő eltéréssel alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdése, valamint 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni. A fizetendő illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, figyelemmel a Pp. 358. § (2) bekezdésére is. Az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltáblát, a bíróság ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés c) pont]. Amennyiben a felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesznek eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

[50] Az ítélet ellen fellebbezésnek a Kp. 99. § (1) bekezdése szerint nincs helye.

Záró rész

Budapest, 2023. szeptember 6.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró